

LIETUVOS RESPUBLIKOS SEIMO KONTROLIERIUS

PAŽYMA DĖL X SKUNDO PRIEŠ LIETUVOS RESPUBLIKOS VIDAUS REIKALŲ MINISTERIJĄ

2018-09-25 Nr. 4D-2018/1-871
Vilnius

SKUNDO ESMĖ

1. Lietuvos Respublikos Seimo kontrolierius gavo X (toliau vadinama – Pareiškėjas, pareiškėjas) skundą dėl Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerijos (toliau vadinama ir – VRM) pareigūnų veiksmų (neveikimo), susijusių su jo skundo (prašymo) nagrinėjimu (toliau vadinama – Skundas).

2. Skunde Pareiškėjas nurodė, kad iš VRM nesulaukia atsakymo, kurį jam pateikti buvo įpareigojęs Seimo kontrolierius 2017-12-29 raštu Nr. 4D-2017/1-1804/1809/3D-3818.

3. Pareiškėjas Seimo kontrolieriaus prašo ištirti jo Skundą.

TYRIMAS IR IŠVADOS

Tyrimui reikšmingos faktinės aplinkybės

4. Seimo kontrolierius 2018-08-14 raštu Nr. 4D-2018/1-871/3D-2176 kreipėsi į VRM, prašydamas paaiškinti Skunde nurodytas aplinkybes. 2018-08-24 Seimo kontrolierius gavo 2018-08-23 VRM raštą Nr. 1D-4208, kuriuo pateikiama atsakymo Pareiškėjui kopija ir nurodoma:

„[...] Vidaus reikalų ministerija 2018 m. birželio 15d. buvo parengusi ir užregistravusi dokumentų valdymo sistemoje (rašto Nr. 3D-89) atsakymą į pareiškėjo X 2018 m. birželio 4 d. kreipimąsi dėl teisės į pareigūno valstybinę pensiją įgijimo, kaip buvo nurodyta Seimo kontrolieriaus 2017 m. gruodžio 29 d. rašte Nr. 4D-2017/1-1804/1809/3D-3818.

Pranešame, kad dėl techninių kliūčių Vidaus reikalų ministerijos parengtas ir kanclerio pasirašytas atsakymas (raštas Nr. 3D-89) nebuvo išsiųstas pareiškėjui, o rašto kopija – Seimo kontrolieriui. Paaiškėjus šiam faktui, Vidaus reikalų ministerija 2018 m. rugpjūčio 21 d. raštą Nr. 3D-89 išsiuntė pareiškėjui, o rašto kopiją – Seimo kontrolieriui.“

Tyrimui reikšmingi teisės aktai

5. Lietuvos Respublikos viešojo administravimo įstatymo (toliau vadinama – VAĮ):

3 straipsnis „Viešojo administravimo principai“ – „Viešojo administravimo subjektai savo veikloje vadovaujasi šiais principais: 1) įstatymo viršenybės. Šis principas reiškia, kad viešojo administravimo subjektų įgaliojimai atlikti viešąjį administravimą turi būti nustatyti teisės aktuose, o veikla turi atitikti šiame įstatyme išdėstytus teisinius pagrindus. Administraciniai aktai, susiję su asmenų teisių ir pareigų įgyvendinimu, visais atvejais turi būti pagrįsti įstatymais; 2) objektyvumo. Šis principas reiškia, kad administracinio sprendimo priėmimas ir kiti oficialūs viešojo administravimo subjekto veiksmai turi būti nešališki ir objektyvūs; [...] 4) nepiktnaudžiavimo

valdžia. Šis principas reiškia, kad viešojo administravimo subjektams draudžiama atlikti viešojo administravimo funkcijas neturint šio įstatymo nustatyta tvarka suteiktų viešojo administravimo įgaliojimų arba priimti administracinius sprendimus, siekiant kitų, negu įstatymų ar kitų norminių teisės aktų nustatyta, tikslų; [...].“

6. Lietuvos Respublikos Seimo kontrolierių įstatymo:

20 straipsnis „Seimo kontrolierių reikalavimų privalomumas“ – „1. Pareigūnai privalo Seimo kontrolierių reikalavimu nedelsdami pateikti jiems informaciją, dokumentus ir kitą medžiagą, būtinus jų funkcijoms atlikti. 2. Nagrinėdamas skundą, Seimo kontrolierius turi teisę kreiptis į pareigūną, kurio veikla nagrinėjama, prašydamas šį pasiaiškinti per nustatytą terminą. Jeigu pasiaiškinimas nepateikiamas, Seimo kontrolierius turi teisę kreiptis į aukštesnįjį pareigūną (kolegialią instituciją) ir šis privalo užtikrinti, kad pasiaiškinimas būtų pateiktas arba pats paaiškinti per Seimo kontrolieriaus nustatytą terminą. 3. Seimo kontrolieriaus siūlymą (rekomendaciją) privalo nagrinėti institucija ir įstaiga ar pareigūnas, kuriems toks siūlymas (rekomendacija) adresuojamas (adresuojama), ir apie nagrinėjimo rezultatus informuoti Seimo kontrolierių. Informacija Seimo kontrolieriui pateikiama nedelsiant priėmus sprendimus dėl priemonių, kurių bus imamasi, atsižvelgiant į Seimo kontrolieriaus siūlymą (rekomendaciją), bet ne vėliau kaip per 30 dienų nuo siūlymo (rekomendacijos) gavimo dienos.“

Tyrimui reikšminga teismų praktika

7. Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo (toliau vadinama ir – LVAT) 2012-03-01 nutartyje (administracinė byla Nr. A502-1605/2012), be kita ko, yra konstatuota:

„[...] Lietuvos Respublikos Konstitucija įtvirtina atsakingo valdymo (gero administravimo) principą [...]. Vienas iš gero administravimo principų yra konstitucinė nuostata, kad visos valdžios įstaigos tarnauja žmonėms (Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo 2005 m. gegužės 31 d. nutartis administracinėje byloje Nr. A10-655/2005). Lietuvos Respublikos viešojo administravimo įstatymo (toliau – ir Viešojo administravimo įstatymas) 1 straipsnyje, apibrėžiančiame aptariamo įstatymo paskirtį, nustatyta, jog šis įstatymas sudaro prielaidas įgyvendinti Lietuvos Respublikos Konstitucijos nuostatą, kad visos valdžios įstaigos tarnauja žmonėms; nustato viešojo administravimo principus, viešojo administravimo sritis, [...], taip pat teisę į įstatymais pagrįstą ir objektyvų asmenų prašymų, skundų ir pranešimų nagrinėjimą; įtvirtina kitas asmenų ir viešojo administravimo subjektų teises ir pareigas viešojo administravimo srityje. Viešojo administravimo įstatymo 3 straipsnyje nurodyta, kad viešojo administravimo subjektai savo veikloje vadovaujasi įstatymo viršenybės, objektyvumo, proporcingumo, nepiktnaudžiavimo valdžia, efektyvumo, subsidiarumo ir kitais šioje įstatymo normoje išvardytais principais. Tai reiškia, jog kiekviena viešojo administravimo institucija yra saistoma bendrųjų, be kita ko, konstitucinių teisės principų (teisinės valstybės, valdžios įstaigos tarnauja žmonėms, teisės viršenybės, draudimo diskriminuoti, asmenų lygybės prieš įstatymą, proporcingumo ir kt.) bei gero administravimo, atsakingo valdymo principų (teisėtumo, objektyvumo, nepiktnaudžiavimo valdžia, skaidrumo ir kt.). [...].“

Tyrimo išvados

8. Pareiškėjas Skunde Seimo kontrolieriui nurodė, kad nesulaukia iš VRM atsakymo, kurį jam pateikti šią ministeriją buvo įpareigojęs Seimo kontrolierius 2017-12-29 raštu Nr. 4D-2017/1-1804/1809/3D-3818.

9. Skundo tyrimo metu nustatyta, kad atsakymas Pareiškėjui buvo parengtas tik 2018-06-15, t. y., praėjus daugiau nei 5 mėnesiams po Seimo kontrolieriaus rašto gavimo VRM, tačiau išsiųstas Pareiškėjui tik 2018-08-21.

10. Lietuvos Respublikos Seimo kontrolierių įstatymo 20 straipsnio 3 dalyje numatyta, kad Seimo kontrolieriaus siūlymą (rekomendaciją) privalo nagrinėti institucija ir įstaiga ar pareigūnas, kuriems toks siūlymas (rekomendacija) adresuojamas (adresuojama), ir apie nagrinėjimo rezultatus informuoti Seimo kontrolierių. Informacija Seimo kontrolieriui pateikiama nedelsiant priėmus sprendimus dėl priemonių, kurių bus imamasi, atsižvelgiant į Seimo kontrolieriaus siūlymą (rekomendaciją), bet ne vėliau kaip per 30 dienų nuo siūlymo (rekomendacijos) gavimo dienos.

Pabrėžtina, kad raštas su Seimo kontrolieriaus rekomendacija pateikti Pareiškėjui motyvuotą atsakymą Vidaus reikalų ministerijai buvo išsiųstas 2017-12-29, taigi atsakymas Pareiškėjui turėjo būti pateiktas iki 2018-01-30, tačiau atsakymas buvo parengtas praėjus daugiau nei 5 mėnesiams, o išsiųstas praėjus dar daugiau nei 2 mėnesiams.

11. LVAT ne kartą yra pabrėžęs, kad Lietuvos Respublikos Konstitucijoje įtvirtintas atsakingo valdymo (gero administravimo) principas. Vienas iš gero administravimo principų yra konstitucinė nuostata, kad visos valdžios įstaigos tarnauja žmonėms (šios pažymos 8 punktas). LVAT, nagrinėdamas bylas, susijusias su viešojo administravimo subjektų veikla, taip pat yra konstatavęs, kad „kiekviena viešojo administravimo institucija yra saistoma bendrųjų, be kita ko, konstitucinių, teisės principų (teisinės valstybės, valdžios įstaigos tarnauja žmonėms, teisės viršenybės [...], proporcingumo ir kt.) bei gero administravimo, atsakingo valdymo principų (teisėtumo, objektyvumo, nepiktnaudžiavimo valdžia, skaidrumo“ ir kt.)

12. Atsižvelgiant į tai, kas išdėstyta, darytina išvada, kad atsakymo Pareiškėjui rengimas užtruko nepagrįstai ilgą laiko tarpą, net jei atsakymas ir būtų buvęs išsiųstas jo parengimo dieną. Tačiau atsakymas buvo išsiųstas tik dar po dviejų mėnesių, taip apribojant Pareiškėjo teisę gauti atsakymą per protingą laiko tarpą, todėl tokie VRM pareigūnų veiksmai negali būti vertinami kaip tinkamas viešasis administravimas ir Pareiškėjo Skundas dėl VRM pareigūnų veiksmų (neveikimo), nagrinėjant jo prašymą, pripažįstamas pagrįstu.

SEIMO KONTROLIERIAUS SPRENDIMAS

13. Vadovaudamasis Lietuvos Respublikos Seimo kontrolierių įstatymo 22 straipsnio 1 dalies 1 punktu, Lietuvos Respublikos Seimo kontrolierius nusprendžia X skundą dėl Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerijos pareigūnų veiksmų (neveikimo), susijusių su motyvuoto atsakymo pateikimu, pripažinti pagrįstu.

SEIMO KONTROLIERIAUS REKOMENDACIJA

14. Vadovaudamasis Lietuvos Respublikos Seimo kontrolierių įstatymo 19 straipsnio 1 dalies 17 punktu, Lietuvos Respublikos Seimo kontrolierius vidaus reikalų ministrui rekomenduoja imtis priemonių, kad ateityje būtų laikomasi Lietuvos Respublikos Seimo kontrolierių įstatymo 20 straipsnio 3 dalies nuostatų apie Seimo kontrolieriaus rekomendacijų nagrinėjimą.

15. Lietuvos Respublikos Seimo kontrolierių įstatymo 20 straipsnio 3 dalyje nustatyta, kad informacija apie siūlymų (rekomendacijų) išnagrinėjimą Seimo kontrolieriui turi būti pateikiama nedelsiant priėmus sprendimus dėl priemonių, kurių bus imamasi, atsižvelgiant į Seimo kontrolieriaus siūlymą (rekomendaciją), bet ne vėliau kaip per 30 dienų nuo siūlymo (rekomendacijos) gavimo dienos.